

КОЛЕЖ ПО ТУРИЗЪМ - БЛАГОЕВГРАД

КАТЕДРА „ТУРИЗЪМ”

Утвърждавам,

Ректор:

С.К.
/ДОЦ. Д-Р СТОЯН КИРОВ/

УЧЕБНА ПРОГРАМА

По дисциплината:	ТУРИСТИЧЕСКИ ПАЗАРИ
Включена като	ИЗБИРАЕМА УЧЕБНА ДИСЦИПЛИНА
В учебния план на специалност:	ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ТУРИСТИЧЕСКОТО ОБСЛУЖВАНЕ
Професионално направление:	ТУРИЗЪМ
Образователно-квалификационна степен:	ПРОФЕСИОНАЛЕН БАКАЛАВЪР
Срок на обучение	ШЕСТ СЕМЕСТЪРА
Форма на обучение	РЕДОВНО
Катедра, осигуряваща обучението	БИЗНЕС АДМИНИСТРАЦИЯ

БЛАГОЕВГРАД

2022

I. ИЗВАДКА ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

Семестър	Кредити	Аудиторна заетост			Извънаудиторна заетост
		общо	лекции	семинари	
I	3	30	30		60
Оценяване					Текущ контрол, курсова работа и писмен изпит

II. АНОТАЦИЯ

Дисциплината „Туристически пазари“ е ориентирана към изясняване спецификата на туристическите пазари – като абстрактно понятие за съсредоточено търсене и предлагане на туристически услуги и стоки; като обобщен израз на съвкупност от определени икономически отношения, на производители и потребители на туристически стоки и услуги, които водят до утвърждаване на обществено необходим труд, изразходван за тяхното производство или израз на търсене и предлагане на основни туристически услуги, допълнителни услуги, транспортни услуги и други специфични услуги като културни мероприятия, застраховане и др. Специално внимание се отделя на особеностите на туристическите пазари, на отделните видове и класификационни критерии. Студентите се запознават също така с подходите и измерителите на пазарната конюнктура.

III. ЦЕЛИ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Целта на учебната дисциплина “Туристически пазари” е студентите да усвоят знания и се постави началото на поетапното придобиване на теоретични професионални знания като се постигне баланс между теоретичната и практикоприложната подготовка. Да се формира понятиен апарат у студентите. Да се установи значението на икономиката в туризма за развитието и просперитета на туристическата фирмата.

Основните задачи, които следва да бъдат решавани при реализацията на учебната програма са:

1. Използване на съвременни методи на преподаване и ресурсно осигуряване на лекциите практическите занятия по дисциплината;
2. Стимулиране работата в различните форми на извънаудиторна заетост;
3. Приложение на придобитите знания в другите учебни дисциплини и в практиката.

Методи на преподаване: За да осигури качествено обучение на студентите, дисциплината “Туристически пазари” съчетава гъвкаво различни методи и форми на обучение: лекции по актуални теми, свързани с дисциплината и самостоятелна работа под формата на курсова работа. Формите на контрол също са съобразени с естеството

на дисциплината – провеждането на контролни проверки, тестове, обсъждане на казуси и писмен изпит за проверка на знанията.

Очаквани резултати: : След преминаване на курса по дисциплината студентите трябва да са придобили основни знания за туристическите пазари, което е особено важно с оглед бъдещата им реализация в избраната от тях сфера.

Придобити компетенции

Успешно завършилите обучението по тази дисциплина:

1. **Ще знаят:** Икономическите процеси в туризма; Същността на туристическите пазари; Основните направления от теорията и практиката на дисциплината
2. **Ще могат:** Да прилагат същността, методите и средствата при икономическите дейности на туристическата фирма; Да планира и организира икономическите дейности в туризма; Да прилагат адекватни методи за вземане на икономически решения

Необходими предходни знания - Студентите трябва да знаят или да могат на базата на усвоения обем от знания от изучените дисциплини да описват съдържанието на работата в отделните звена на туристическите бюра, хотелите и туристическите фирми. Установяването на предварителните знания и умения на студентите по учебната дисциплина, тяхната методика при усвояване на материала, мотивите и интересът към дисциплината са предпоставка за постигане на заложените цели и задачи. За установяването на входното ниво на студентите се използват различни прийоми като: дискусии със студентите, решаване на практически казуси, тест-анкети или писмени разработки от студентите. Според получените резултати от тестването на студентите за определяне на входящото им ниво се адаптира съдържанието, обема на материала, както и използваните методи за преподаване.

IV. СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

A. ЛЕКЦИИ

№	ТЕМИ	Лекции
1	ПЪРВА ТЕМА: Обща характеристика на туристическия продукт	2
2	ВТОРА ТЕМА: Туристически ресурси 1. Видове туристически ресурси в Република България 2. Същност, класификация и особености 3. Туристически ресурси в Република България	3
3	ТРЕТА ТЕМА: Туристически пазари 1. Определение на пазара като икономическа категория 2. Особенности на туристическия пазар 3. Функции на туристическия пазар	3

4	ЧЕТВЪРТА ТЕМА: Видове туристически пазари	2
5	ПЕТА ТЕМА: Взаимодействие между видовете туристически пазари	2
6	ШЕСТА ТЕМА: Пазарни взаимодействия	2
7	СЕДМА ТЕМА: Пазарен механизъм 1. Същност и видове пазари 2. Търсене и предлагане	3
8	ОСМА ТЕМА: Особенности на търсенето в туризма 1. Същност на туристическото търсене 2. Особенности на туристическото търсене 3. Фактори, влияещи върху туристическото търсене	3
9	ДЕВЕТА ТЕМА: Особенности на предлагането в туризма 1. Определение на туристическото предлагане 2. Особенности на туристическото предлагане 3. Фактори, влияещи върху формирането на туристическото предлагане	3
10	ДЕСЕТА ТЕМА: Маркетинг в туризма 1. Фактори, които влияят върху маркетинга в туризма	2
11	ЕДИНАДЕСЕТА ТЕМА: Туристически борси 1. Същност, особенности и участници в туристическите борси 2. Видове туристически борси 3. Параметри на туристическите борси в Европа	3
12	ДВАНАДЕСЕТА ТЕМА: Туристическа стратегия на България. 1. Роля на държавата и браншовите организации за популяризиране на „Брандинга България”	2
	ОБЩО ЛЕКЦИИ	30

Б. Литература

І. ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА

1. Ракаджийска Св., Ст. Маринов, Т. Дянков, К. Янчева, Туристически пазари, Издателство „Наука и икономика” на ИУ Варна, 2020

2. Вергиев Д., (2016). Туристически пазари (приложен курс), Изд. Либра Скорп, София, 2016
3. Димитров П., Руска Кръстева, Димитрия Узунова, София Мирцова, Конюктура на туристическите пазари, Изд. Авангард Прима София, 2016

II. ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

4. Рибов, М., Туризмът в ерата на качеството, Тракия – М, С., 2003
5. Рибов М., Емилова И., колектив, Стратегическият избор в туризма, Тракия М, С., 2005
6. Рибов, М. и кол., Конкурентни стратегии в туризма, Тракия-М, С., 2005
7. Ракаджийска, Св., Ст. Маринов. Туристически пазари, реклама и пбблик рилейшънс. Андина, 1998

III. ЕЛЕКТРОННИ ИЗТОЧНИЦИ

8. www.bg-ikonomika.com
9. Bukvar.bg
10. www.helpos.com
11. www.tourism.government.bg

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА АУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Информационното и ресурсното осигуряване на лекциите се свежда още до видео материали, он-лайн ресурси, брошури, публикации, периодични издания, веб страници и други.

2) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗВЪНАУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал и работа с литературата, черпене на информация от Интернет, проучвания във фирми, подготовка за тестове и контролни проверки на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададени теми за предстоящи семинарни занятия. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови работи по списък с примерни теми. Курсовите работи се защитават.

Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

Разработване на курсова работа

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват курсова работа. Целта е студентите да придобият практически умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос на управлението на конкурентоспособността на предприятието и разработване на конкретни управленски решения. Курсовата работа предполага проучване на конкретен управленски проблем на управлението на конкурентоспособността на предприятие от всички отрасли на националното стопанство, разработване на стратегия за повишаване на конкурентоспособността, обобщаване на основните дейности, свързани с проучването и формулиране на изводи и препоръки.

V. ПРИМЕРНИ ТЕМИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА (ОСНОВНИ НАПРАВЛЕНИЯ)

1. Туристическите пазари като икономическа теория
2. Управление на туристическите услуги
3. Туристически борси – видове, участници, параметри

G. УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА

- ✓ Обем на разработката – минимум 15 стандартни печатни страници.
- ✓ Структура – съдържание, увод, изложение на проблема в две части – теоретическа и практическа, заключение (изводи), използвана литература, приложения.
- ✓ Курсовата работа трябва да бъде предадена напечатана не по-късно от 13-та седмица на семестъра.

VI. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЧВУ Колеж по туризъм и предаване на разработената курсова работа.

2) ОЦЕНЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ

Дисциплината завършва с изпит в края на първи семестър. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложените в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестови контролни проверки върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи;

✓ Използване на творчески подход при решаването на казусите.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Участие в дискусии	Посочва се броя часове за дискусии (ако има заложен такива) от таблицата за семинарни занятия по 1 точка за участие в обсъждането за всеки час.	15
2.	Разработване на курсова работа	Посочват се примерните теми за курсова работа заложен по-нагоре	28
3.	Тестове за проверка на текущите знания	Посочва се броя на тестовете, ако има такива описани с максимален брой точки на тест – 5	5
4.	Решаване на казуси	Брой казуси 4 по 3 точки на един казус	12
5.	Контролни проверки	Провеждане на 1 контролна проверка с максимален брой точки на една проверка - 10	10
	Писмен изпит	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	30

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след писмено изпитване на студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51 %) от контрола на знанията и уменията получават по 5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 1 г.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПОДГОТОВКАТА ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ – изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси.

Автор на програмата:

*Проф. д-р инж. Димитър Вергиев
катедра „Бизнес администрация”*

Статут: на основен трудов договор

Година на въвеждане на програмата: 2022

Приети изменения на учебната програма на катедрен съвет на Катедра „Туризм” с протокол № 04/08.06.2022 г.

Ръководител катедра „Туризм”:

(Доц. д-р Стефан Кирилов)